

Espoli fiscal, noves dades: 1997-2003

EL TEMPS ofereix en exclusiva les primeres dades territorialitzades d'inversió i despesa públiques de l'estat efectivament realitzades.

Els governs del PP han denegat sistemàticament les dades als especialistes que van calcular les balances fiscals de les nacionalitats i regions espanyoles per al període 1991-1996. Era per evitar l'actualització d'aquella fotografia, segons la qual: 1) Els Països Catalans aportaven el 90% dels fons de solidaritat; 2) Contra el

tòpic, el País Basc i Navarra eren sempre contribuents nets; i 3) La balança fiscal de la comunitat de Madrid presentava saldo zero? Lliurades pel ministre Pedro Solbes, presentem les primeres estadístiques oficials, liquidades per la Intervenció General de l'Administració de l'Estat (IGAE) per al període 1997-2003.

Finançament autonòmic, una asfíxia premeditada?

El període 1997-2003 s'ha caracteritzat per la manca d'informació estadística oficial, relativa a la inversió i a la despesa pública realitzada pels diferents ministeris de l'estat en cada territori. Tot seguit aportem unes primeres dades que ens aproximem al desequilibri fiscal i financer entre el que aporten els territoris dels Països Catalans a l'estat i el que reben.

Si considerem el principi bàsic "transparència és democràcia", el PP ha fet poc honor a la seva proclamació de partit liberal, amb l'agreujant que l'Agència Tributària espanyola (que disposa d'un dels millors sistemes informàtics del món) sí que controla fins a l'últim cèntim salaris, interessos, dividends i lloguers dels contribuents; si algú, però, entra a les webs ministerials per veure com es van gastar l'any passat els 259.000 milions d'euros del pressupost de l'estat, la informació no està disponible.

Als Estats Units la Universitat de Harvard publica anualment les balances fiscals de tots els estats amb el Govern federal: és un excel·lent llibre de 120 pàgines, que inclou una sèrie temporal de quinze anys enrere, i en què s'especifica què recapta, i detalla i classifica per diferents tipus de despesa què gasta i inverteix el Govern federal en cadascun dels diferents estats (disponible a la pàgina www.desequilibri.net). Un primer pas bàsic, previ fins i tot a la publicació de les balances fiscals, hauria de consistir en el fet que els ministeris de l'estat publicuessin, amb caràcter anual obligatori, una memòria territorialitzada relativa a la inversió i la despesa pública que han realitzat. Aquesta informació hauria d'estar disponible a Internet i s'hauria de conèixer amb antelació a la data de la seva difusió: l'Eurostat, per exemple, compleix escrupolosa-

ment el seu calendari de publicació d'estadístiques oficials.

El caràcter poc desagregat de la informació obtinguda no permet calcular les balances fiscals, però constitueix un primer pas; és indicatiu de saldos i magnituds esperables d'aquestes balances. La informació disponible fa referència al capítol 6 (inversió pública) i a la resta de capítols de despesa pública, sense detallar un desglossament per capítols i seccions, i sense desagregar els capítols de transferències corrents i de capital per articles, programes de despesa i seccions territorialitzades. Aquest nivell de detall és el necessari per calcular les balances fiscals.

El quadre 1 presenta la distribució territorial de la inversió pública de l'estat efectivament realitzada. Aquesta inversió en infraestructures és molt important pel gran impacte multiplicador sobre l'activitat econòmica que genera. El quadre presenta les obligacions reconegudes a càrrec dels pressupostos de despesa de l'administració general de l'estat. Malauradament, es confirma per què el Govern anterior amagava aquesta informació tan preuada: Andalusia i Madrid, per exemple, han rebut en el període 1997-2003 de mitjana anual tanta o més inversió pública que l'Euram: 15,43% i 12,35%, respectivament enfront del 12,46%.

A Madrid, cal afegir-hi la inversió pública dels serveis centrals, que es realitza íntegrament a la capital, a més de l'a-

Quadre 1. Inversió pública

Obligacions reconegudes amb càrrec als pressupostos de despesa de l'administració general de l'estat en % del total (Capítol 6, "Infraestructures")

Anys	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	Mitjana
Andalusia	12,62	12,47	11,66	13,10	14,25	11,91	10,46	12,35
Aragó	4,17	3,74	3,33	5,37	3,79	6,96	7,06	4,92
Astúries	2,39	2,57	3,93	3,77	3,89	5,33	4,89	3,82
Canàries	1,30	2,24	2,94	3,27	3,00	2,42	2,20	2,48
Cantàbria	1,32	1,71	1,83	1,90	3,49	1,94	2,08	2,04
Castella i Lleó	8,98	9,67	9,68	6,85	6,28	6,21	7,85	7,93
Castella-la Manxa	4,60	5,08	3,49	4,62	4,92	5,04	3,60	4,48
Extremadura	2,04	2,17	1,41	2,42	3,48	3,04	3,01	2,51
Galícia	9,22	7,08	7,71	5,37	4,14	6,26	7,17	6,71
Madrid*	10,08	11,11	11,69	12,94	14,00	11,66	14,00	12,71
Múrcia	3,89	4,12	3,43	2,78	2,08	1,66	1,62	2,79
Navarra**	0,65	0,94	0,26	0,18	0,19	0,19	0,16	0,37
País Basc**	0,63	0,76	1,12	1,23	1,86	1,04	0,90	1,08
La Rioja	0,44	0,60	0,63	0,86	0,63	1,50	0,89	0,79
Catalunya	5,59	9,13	7,06	5,61	6,17	5,72	6,94	6,60
País Valencià	6,25	6,21	4,77	5,54	5,01	3,99	4,28	5,15
Illes Balears	0,31	0,47	1,04	0,92	0,78	0,66	0,80	0,71
Euram	12,15	15,81	12,86	12,07	11,96	10,37	12,02	12,46
Serveis centrals*	4,02	3,14	3,91	3,20	3,01	2,38	2,85	3,22
Diverses autonomies	9,55	7,06	8,50	9,07	8,24	6,66	6,48	7,94
Sense regionalitzar	2,42	1,92	3,21	3,60	3,86	6,54	4,92	3,78
Estranger***	9,54	7,82	8,41	7,41	6,93	8,90	7,85	8,12
Estat espanyol	100	100	100	100	100	100	100	100

* Els serveis centrals es realitzen íntegrament a Madrid.

** Les inversions de l'estat a les dues comunitats forals són testimonials, ja que aquestes autonomies recapten tots els impostos i els inverteixen en el propi territori.

*** Els programes de despesa a què correspon aquesta inversió són fonamentalment de defensa. Així, a l'any 1996 (darrer any per al qual aquesta informació es coneixia amb detall), el 57% de la inversió que s'hi va destinar va correspondre al "programa de modernització de les Forces Armades", el 19% a "suport logístic de les Forces Armades" i el 21% a "investigació i estudis de les Forces Armades". Una gran part d'aquesta inversió va ser realitzada a Madrid en el període 1991-1996: 32%, 19% i 15% dels tres programes respectivament (Castells i altres: *Las balanzas fiscales de las CCAA*, Ariel, 2000). Això significa augmentar en un 2,1% la inversió pública feta a Madrid.

Font: INTERVENCIÓ GENERAL DE L'ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT

partat "estranger". Els programes de despesa a què correspon aquesta inversió "estrangera" són fonamentalment programes de "defensa". Així, el 1996, darrer any en què hi ha balances fiscals calculades a partir de dades detallades de la IGAE (Intervenció General de l'Administració de l'Estat), el 57% de la inversió que s'hi va destinar va correspondre al programa "modernització de les Forces Armades", el 19% a "suport logístic de les Forces Armades" i el 21% a "investigació i estudis de les Forces Armades". El caràcter d'aquesta despesa fa preveure que hagi estat realitzada per organismes i institucions ubicades en la major part a la capital de l'estat. D'aquesta manera, Madrid, que només representa l'1% de la superfície de l'estat, s'ha emportat en aquests vuit anys entre el 22 i el 24% de la inversió pública total de l'estat, i això sense comptar les partides de "diverses autonomies" i la inversió "no regionalitzada", entre un 11% i un 12% del total

anual. Amb més detall sabríem la distribució d'aquesta inversió i si augmenta més el pes de Madrid en el total estatal.

El quadre 2 presenta la informació territorialitzada per a la resta de capítols de despesa pública estatal per al període 1997-2003 en percentatge sobre el total regionalitzat, ja que un important percentatge (un 58%) no es presentava per territoris. Tot i això, la informació

**Els ministeris
haurien
de publicar
una memòria
territorialitzada
de la inversió i la
despesa pública**

L'exministre Rodrigo Rato sempre es va negar a fer públiques les balances fiscals.

territorialitzada per a la resta de capítols de despesa pública confirma les tendències observades en el quadre 1, ja que Madrid, amb serveis centrals, i Andalusia superen la despesa pública estatal a l'Euram en aquest període (14,25% i 11,97% de mitjana anual, enfront d'un 11,20%, respectivament). A més, el quadre 2 també mostra un elevat percentatge de la despesa (25,5% anual) que apareix en l'apartat de diverses autonomies, alhora que el percentatge sobre el total que presenta en aquest quadre l'apartat "estranger" és encara més elevat que en el quadre 1 (12,2% anual); pel seu caràcter, s'intueix que aquesta despesa ha estat realitzada per organismes i institucions ubicades en la major part a la capital de l'estat.

Es confirma que els criteris de distribució territorial de la inversió i la despesa pública dels governs del PP no guarden relació amb les necessitats dels territoris més productius, sinó que responen a una primàcia dels criteris de "solidaritat" interterritorial davant de criteris d'eficiència econòmica, allà on aquesta el diner públic pot generar més efectes multiplicadors sobre l'activitat econòmica. Així, els governs del PP entre 1996 i 2004 no han estat gens diferents als del PSOE anteriors.

Tren d'alta velocitat a l'estat. Sense dèficit fiscal ja faria anys que funcionaria el TGV a l'eix mediterrani i que estaria connectat amb la xarxa de trens d'alta velocitat europea.

Quadre 2. Resta de capítols de despesa pública

Obligacions reconegudes a càrrec dels pressupostos de despesa de l'administració general de l'estat en % del total regionalitzat (sanitat, educació, despesa social...)

Anys	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	Mitjana
Andalusia	11,04	11,67	11,62	11,93	12,00	12,97	12,57	11,97
Aragó	1,74	1,66	1,63	1,72	1,84	2,01	1,94	1,79
Astúries	1,47	1,74	1,27	1,36	1,42	1,75	1,71	1,53
Canàries	2,70	2,67	2,56	2,93	2,91	4,41	4,23	3,20
Cantàbria	0,78	0,75	0,79	0,85	0,90	1,01	1,04	0,88
Castella i Lleó	4,13	4,34	3,87	4,45	4,66	4,83	4,67	4,42
Castella-la Manxa	2,50	2,78	2,66	2,95	2,96	3,37	3,31	2,93
Extremadura	1,78	2,02	1,98	2,05	1,99	2,61	2,54	2,14
Galícia	4,52	4,35	4,39	4,69	4,71	5,67	5,66	4,86
Madrid*	8,56	8,13	8,61	8,95	8,55	7,29	7,12	8,17
Múrcia	1,52	1,49	1,59	1,74	1,73	1,90	1,81	1,68
Navarra**	0,15	0,16	0,22	0,22	0,23	0,22	0,17	0,19
País Basc**	0,60	0,78	0,76	0,79	0,82	0,83	0,80	0,77
La Rioja	0,37	0,35	0,35	0,38	0,40	0,49	0,56	0,41
Catalunya	7,36	5,81	5,67	6,53	6,52	5,97	5,69	6,22
País Valencià	4,53	3,98	4,03	4,15	4,34	4,44	4,17	4,24
Illes Balears	0,88	0,85	0,72	0,87	0,89	0,46	0,55	0,74
Euram	12,77	10,64	10,42	11,55	11,74	10,87	10,41	11,20
Serveis centrals*	8,96	5,28	8,37	5,00	4,94	4,97	5,28	6,11
Diverses autonomies	24,38	28,02	26,34	25,69	25,72	25,14	23,40	25,53
Estranger***	12,04	13,17	12,59	12,75	12,47	9,66	12,79	12,21
Estat espanyol	100	100	100	100	100	100	100	100

* Els serveis centrals es realitzen íntegrament a Madrid.

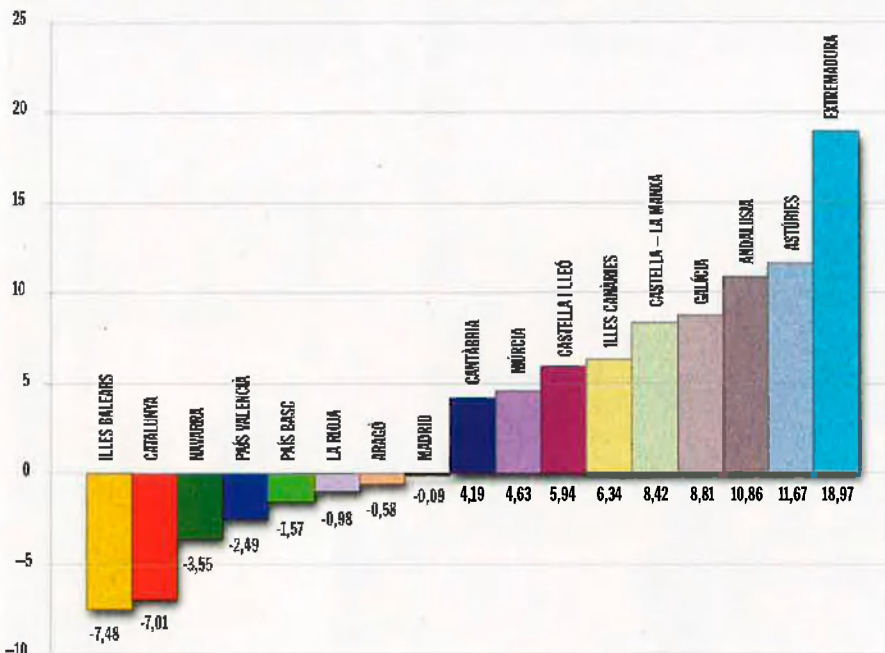
** La despesa pública de l'estat a les dues comunitats forals és testimonial, ja que aquestes autonomies recapten tots els impostos i els inverteixen en el propi territori.

*** Els programes de despesa a què correspon aquesta inversió són fonamentalment de defensa. Així, l'any 1996 (darer any en què aquesta informació es coneixia amb detall), el 57% de la inversió que s'hi va destinar va correspondre al "programa de modernització de les Forces Armades", el 19% a "suport logístic de les Forces Armades" i el 21% a "investigació i estudis de les Forces Armades". Una gran part d'aquesta despesa va ser realitzada a Madrid en el període 1991-1996: 32%, 19% i 15% dels tres programes respectivament (Castells i altres, *Las balanzas fiscales de las CCAA*, Ariel, 2000). Això significa augmentar en un 4,7% la despesa pública feta a Madrid.

Font: INTERVENCIÓ GENERAL DE L'ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT

El quadre 3 presenta les recaptacions tributàries aplicades per territoris entre 1997 i 2003 a partir de dades de l'Agència Tributària. A la vista del pes de les de Madrid, cal fer constar que "l'efecte seu" és molt important: a Madrid hi tributen totes les grans multinacionals espanyoles, així com moltes empreses que produeixen en altres comunitats de l'estat però que tenen el domicili fiscal a la capital i a la qual assignen íntegrament les seves recaptacions; aquest efecte seu és especialment important en l'IVA i en l'impost de societats. En el càlcul de les balances fiscals el criteri acadèmic per a la correcció de l'efecte seu de les capitals dels estats passa per depurar-lo a partir del pes que sobre l'economia total del país presenta la capital, ja sigui en termes de producció o de consum. El pes de Madrid sobre el PIB espanyol ha passat del 16,9% del 1997 al 17,5% del 2003. Aquest seria l'esforç fiscal real a imputar en tant que impostos aportats al Govern de l'estat, la qual cosa sembla que fa amb l'augment dels percentatges de la resta de comunitats autònomes, especialment de les que són més productives.

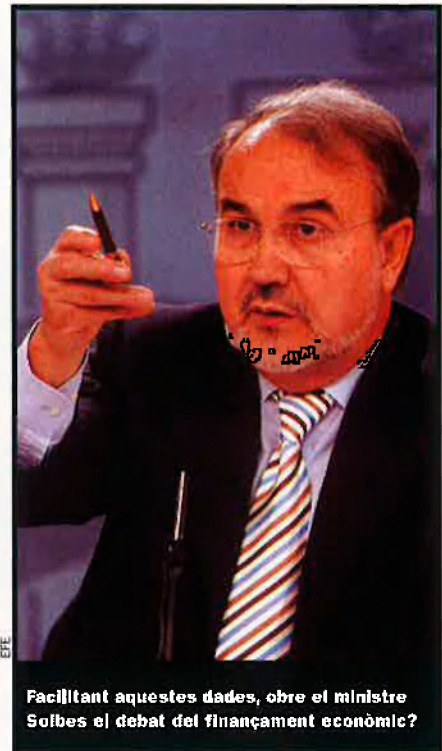
**Balances fiscals amb l'administració central,
mitjana 1991-1996 en % del PIB de les comunitats autònomes**

Font: Castells i altres: *Las balanzas fiscales de las CCAA*, Arel, 2000, pàgina 270.

Fins i tot sense depurar l'efecte seu, la realitat que aflora del quadre 3 mostra que l'Euram és el primer contribuent de l'estat espanyol, amb una participació mitjana del 30% del total estatal entre 1997 i 2003, per bé que amb la depura-

ció abans esmentada l'aportació als impostos estatals de l'Euram podria situar-se per sobre del 35%. Catalunya va aportar el 21,4% dels impostos totals recaptats, mentre que el País Valencià supera Andalusia a partir de 1999 (el

Facilitant aquestes dades, obre el ministre Sofres el debat del finançament econòmic?

Quadre 3. Recaptació tributària en % del total

Obligacions reconegudes a càrrec dels pressupostos de despesa de l'administració general de l'estat en % del total

Anys	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	Mitjana
Andalusia	6,78	6,62	6,64	6,55	6,61	6,54	7,09	6,69
Aragó	2,63	2,56	2,52	2,23	2,20	2,27	2,17	2,37
Astúries	1,74	1,69	1,71	1,67	1,67	1,66	1,46	1,66
Canàries	1,38	1,37	1,36	1,31	1,39	1,36	1,34	1,36
Cantàbria	1,14	1,24	1,46	1,62	1,51	1,65	1,35	1,42
Castella i Lleó	2,97	2,84	2,87	2,68	2,76	2,76	2,63	2,79
Castella-la Manxa	1,62	1,54	1,45	1,56	1,58	1,57	1,61	1,56
Extremadura	0,66	0,61	0,58	0,54	0,58	0,57	0,58	0,59
Galícia	3,45	3,36	3,46	3,39	3,39	3,51	3,46	3,43
Madrid*	46,01	46,99	43,98	45,31	44,61	43,61	44,83	45,05
Múrcia	0,96	0,94	0,99	1,01	1,11	1,17	1,23	1,06
Navarra**	0,03	-0,26	-0,04	-0,03	0,03	0,05	0,03	-0,03
País Basc**	1,13	1,54	1,56	1,77	1,61	1,80	1,61	1,57
La Rioja	0,47	0,45	0,46	0,48	0,45	0,47	0,46	0,46
Catalunya	21,33	20,82	22,30	21,42	21,24	21,99	21,00	21,44
País Valencià	6,19	6,11	7,06	6,81	7,62	7,47	7,61	6,98
Illes Balears	1,52	1,59	1,65	1,69	1,65	1,54	1,51	1,59
Euram	29,04	28,52	31,01	29,92	30,50	31,00	30,13	30,02
Estat espanyol	100	100	100	100	100	100	100	100

* A Madrid tributen totes les grans multinacionals espanyoles, així com moltes altres empreses que produeixen en altres comunitats de l'estat però que tenen el domicili fiscal a la capital. Així, el percentatge del PIB espanyol que genera l'economia madrilenya ha oscil·lat en els darrers anys entre el 16,9% del 1997 i el 17,5% del 2003.

** Les recaptacions de l'estat a les dues comunitats forals són testimonials, ja que aquestes autonomies recapten tots els impostos i fan una aportació a l'estat segons els serveis que aquest presta als seus territoris.

Font: AGÈNCIA TRIBUTÀRIA

País Valencià és el territori que més pes guanya en aportació impositiva en aquest període). A la vista de recaptacions d'impostos practicades, i en relació amb els nivells d'inversió i de despesa pública del Govern espanyol rebudes, es pot afirmar que el dèficit o desequilibri fiscal dels territoris de l'Euram s'ha consolidat de manera preocupant amb el PP. El caràcter sistemàtic i estructural d'aquesta diferència negativa entre les sortides per impostos i les entrades per despesa pública constitueix avui el principal problema de l'economia de l'Euram, alhora que és la causa principal del seu crònic dèficit d'infraestructures i del creixent col·lapse dels seus serveis socials. Per la seva notable reducció passa bona part d'un futur de primer nivell econòmic i social dels territoris de l'Euram, tant en el context europeu ampliat com en un món cada vegada més globalitzat.

Pel que fa a l'estat actual de les balanques fiscals, és curiós observar com des de Madrid ningú no esmenta ni fa mai cap referència al llibre *Las balanzas fiscales de las CCAA, 1991-1996*, dels catedràtics Antoni Castells i Núria Bosch (Universitat de Barcelona), Ramon Barberán (Universitat de Saragossa) i Jesús Ruiz-Huerta (Universidad

EL TEMPS

La seu del Ministeri d'Economia espanyol. Aquest Ministeri disposa de la informació necessària per calcular les balances fiscals. De moment, però, aquestes dades no es faran públiques.

Complutense), entre altres autors. Aquest estudi va ser encarregat en els anys del darrer Govern socialista per l'Institut de Estudios Fiscales, del Mi-

nisteri d'Economia i Hisenda, el qual va facilitar tota la informació pública necessària procedent de les diferents intervencions generals. Aquest estudi

acadèmic és l'únic a l'estat espanyol que fa servir el criteri de càlcul del "flux monetari", el qual es limita a imputar íntegrament la inversió i la despe-

L'origen de les dades

Tot just abans de tancar l'edició del nostre llibre *L'espòli de l'Euram*, d'imminent aparició a l'Editorial 3i4, ha estat possible de disposar d'informació relativa a la inversió i a la despesa pública del Govern estatal per comunitats autònomes per al període 1997-2003, obtinguda de la Intervenció General de l'Administració de l'Estat (IGAE). Amb aquesta informació es confirma la sospita que entre la inversió presupostada i la realitzada per l'estat hi havia una diferència notable, especialment recurrent a Catalunya: segons les xifres presupostades, semblava que es duia a terme una gran inversió, però, en realitat, en gran part aquesta no es realitzava (per exemple, via retards de l'AVE).

La informació ens ha estat lliurada pel diputat de CiU a Madrid Josep Antoni Duran Lleida. Curiosament, nosaltres vam facilitar a mitjan juny al diputat d'ERC Joan Puig una petició detallada de la informació necessària per calcular les balances fiscals amb l'administració central (diferència en-

tre el que un territori paga i el que rep), a fi que ell ho demanés per via parlamentària: per al "millor exercici de les seves funcions", si a un diputat al Congrés li és negada una informació pot recórrer directament al Tribunal Constitucional. En tancar l'edició d'aquest número, el diputat Puig encara no ha rebut resposta, per bé que ara fa cinc setmanes va formular directament aquesta petició al Govern espanyol, una informació que no va poder obtenir per la via ordinària del Servei de Documentació.

El diputat de CiU, en canvi, va lliurar en mà, al juliol, al ministre Solbes, una petició menys detallada, relativa a "la inversió i la despesa pública" efectivament realitzada entre 1997 i 2003 per capítols, la qual li va ser facilitada al setembre. Quan vam saber que aquesta informació no era suficient per poder calcular les balances fiscals, vam fer arribar al grup de CiU la mateixa sol·licitud presentada per ERC. **J. P. / R. T.**

sa pública als territoris on efectivament es realitza, sense establir supòsits sobre els hipotètics beneficiaris d'aquestes (criteri "del benefici"): segons aquest criteri, es reparteixen les inversions a Madrid entre totes les autonomies i se centrifuga a les mateixes els sous dels seus quasi 400.000 funcionaris, que són gastats principalment a la capital.

L'institut esmentat, però, amb el Govern del PP va declinar de publicar el llibre, que finalment va editar l'editorial barcelonina Ariel l'any 2000. I és que els seus resultats són tan espectaculars que s'entén per què mai des de Madrid ningú no els reproduïx: per al període 1991-1996 Catalunya apareix com a principal contribuïent net de recursos a l'estat en volum (-7% del seu PIB anual de mitjana dels cinc anys), les Illes ho és en percentatge del PIB (-7,5% del seu PIB anual) i després ho són Navarra, el País Valencià i el País Basc (-3,5%, -2,5% i -1,6% del seu PIB anual, respectivament). El saldo de la balança fiscal de la Comunitat de Madrid, en canvi, presenta un aportació de tan sols -0,09% del PIB anual madrileny: balança fiscal equilibrada o "dèficit fiscal zero" (vegeu el gràfic 1).

Aquestes balances, a més, desarticulen el tòpic de la insolidaritat basca (que tant li agrada esmentar en els debats televisius al diputat Joan Boada, d'ICV, sense que ningú l'esmeni), alhora que desmunten el tòpic interessant que Madrid és la "campiona" de la solidaritat interterritorial.

I és que des de Madrid en els darrers anys s'han brandat estudis que només fan servir l'anomenat criteri "del benefici" i que curiosament proporcionen sempre un dèficit fiscal a Madrid lleugerament superior al català. L'estratègia del PP era clara: 1) Opacitat oficial absoluta pel que fa a la IGAE (Intervenció General de l'Administració de l'Estat), negant a la classe política i a la comunitat universitària cap mena d'informació territorialitzada, tot i que hi havia dos mandats del Congrés dels Diputats (1997 i 1999) que insten el Govern estatal a publicar les balances fiscals; i 2) Cessió de les dades a certs investigadors de fundacions privades afins que publiquen balances fiscals

només amb el criteri de càlcul que proporciona a Madrid més gran que el català.

De fet, les úniques balances fiscals per al període 1995-2002 només han estat publicades per Funcas (Fundació de Caixes d'Estalvi). Cal fer constar, però, que els seus autors, Julio Alcaide i Pablo Alcaide, no descriuen la metodologia de càlcul de les balances fiscals que presenten, qüestió que és especialment rellevant en el cas de la balança fiscal madrilenya amb l'estat. Així, per exemple, com els propis autors afirmem en l'edició de l'any 2002, s'han realitzat imputacions de despeses de l'estat a partir del Valor Afegit Brut provincial i autonòmic, "mètode discutible però que ha estat necessari de fer servir davant la manca d'informació de la IGAE, que publica dades liquidades només a nivell agregat estatal" (com es pot llegir en la pàgina 30 de l'informe).

Curiosament, també cal fer constar que en l'edició de 2003 de Funcas, i en

relació a la publicada l'any 2002, els dos autors han rebaixat les seves pròpies estimacions de dèficit fiscal de Catalunya.

De la mateixa manera, en la breu nota metodològica facilitada en l'edició de l'any 2003, ja no es fa cap referència a la IGAE i a la manca de dades oficials disponibles assenyalades l'any 2002, tot curant-se en salut els dos autors en afirmar que "el gabinet d'estadística regional de Funcas, responsable d'aquesta investigació, assumeix que algunes de les estimacions que s'han realitzat per poder completar el tancament del *Balance Económico Regional* tenen algun component d'opinió personal" (diu la pàgina 5).

No són, per tant, les balances fiscals, el secret més ben guardat del Regne?

Jordi Pons

Ramon Tremosa

Professors de la Universitat de Barcelona

**Edicions del País Valencià, SA
necessita:**

**COMERCIAL per a l'àrea del PRINCIPAT
imprescindible vehicle propi**

sou + comissions + s.s.

ELTEMPS

enviar currículum a:
EDICIONS DEL PAÍS VALENCIÀ
Av. Baró de Càrcer, 37, 1er, 1a
46001 · VALÈNCIA

o bé per correu electrònic a:
publicitat@eltemps.net
ref: S.M.